

**Stanovisko hnutí Zlín 21 k materiálu
“Koncepte rozvoje školství statutárního města Zlína na období let 2021 – 2027”**

Stanovisko: Zastupitelský klub hnutí Zlín 21 doporučuje předmětný materiál **NESCHVÁLIT** a vrátit jej k **VÝZNAMNÉMU PŘEPRACOVÁNÍ** v duchu následujících připomínek a zpětné vazby:

- Nejedná se o strategický řídicí dokument, který by splňoval alespoň základní parametry podobných typů materiálů popsaných např. ve Vládou ČR schválené Metodice přípravy veřejných strategií¹. **Ve stávající podobě tedy nemůže být použit jako řídicí segmentová strategie pro oblast školství.**

Analytická část:

- Analytická část dokumentu, která představuje drtivou část textu dokumentu, zahrnuje základní deskripci podmínek vzdělávání (včetně pohledů na nutné investice do budov a vybavení) a dále základní přehled administrativních (výkaznických) dat, realizovaného dotazníkového šetření pravděpodobně s vedením škol (v příloze), popř. deskriptivních informací **bez širší analytické ambice či vyvozování závěrů pro účely vymezení cílů a opatření koncepte²**. Absentuje práce s daty a poznatky reflektující průběh či výsledky vzdělávání (typicky data z inspekční činnosti ČŠI, komplexní externí hodnocení škol či ředitelů zřizovatelem, sběr dat a výpovědí - kvalitativní či kvantitativní - pedagogických pracovníků, rodičů či žáků), popř. podrobnější pohled ředitelů škol na realizaci a posuny v rozvoji a směřování jejich škol např. na základě naplňování jejich vlastních koncepcí či strategií rozvoje, které jsou základním předpokladem vedení školy či školského zařízení.³
- Analytická část textu rovněž – kromě demografické predikce - **nezahrnuje popis žádných dalších širších oblastí a prostředí s jasným vlivem a dopadem na místní vzdělávací systém školství na území města Zlína** (např. socioekonomické charakteristiky obyvatelstva a území, strukturu ekonomiky a trendy jejího směřování a rozvoje atd.). Naopak výrazná část podrobně popisuje “legislativní vymezení” oblasti, popř. “seznam kontaktů” apod., což je v rámci dokumentů podobného typu (strategie, koncepte) poměrně zbytečné a nežádoucí.
- Rozsáhlá analytická část textu se **paradoxně příliš neprojevuje v identifikaci příležitostí a hrozeb v rámci souhrnné SWOT analýze a zároveň je především nejasné její zohlednění v části návrhové** (viz dále).

¹ MMR (2020) - k dispozici z: shorturl.at/zFQU2.

² Materiál rovněž obsahuje řadu poměrně náhodných “konstatování” (či subjektivních interpretací) o “vzdělávacím systému”, cílech vzdělávací politiky či aktérech místního vzdělávacího systému ve městě Zlín (např. UTB), které jsou však zcela neempirické, bez zdrojů a dat.

³ V tomto ohledu se objevuje námitka, že daná oblast není v kompetenci zřizovatele. Školský zákon však zřizovatelům hodnotit své školy a školská zařízení a jimi jmenované ředitele ve všech oblastech - včetně průběhu a výsledků (popř. kvality či jiných kategorií) vzdělávání - dává. Ať již s odkazem na ustanovení § 12 odst. 5 zákona či jeho dalšími ustanoveními. Vládou schválené strategické a koncepční dokumenty - např. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 či aktuální do roku 2030+ zřizovatele přímo motivují k tomu, aby se zajímali, hodnotili, podporovali rozvoj kvality (tj. nejen podmínek), průběhu a v konečném důsledku výsledků vzdělávání v jimi zřizovaných školách a školských zařízeních.

- Materiál zcela rezignuje na zohlednění cílů, opatření a aktivit Vládou ČR schválené Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (popř. nezohledňuje v době tvorby materiálu platnou Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020).

Návrhová část:

- Samotná návrhová část materiálu v podobě vymezení tematických oblastí, strategických cílů a opatření je limitována výše nastíněným nedostatkem vstupních dat a analytických poznatků. Zároveň některé z cílů a opatření vůbec v analytické části nemají oporu.

Cíle:

- Většinu z dílčích cílů lze vlastně označit jako poměrně “bezkonfliktních”, protože jednoduše není jasné, co se za nimi “skrývá”. Jejich limitem je rezignace na skutečně vymezení - tj. detailní popis, definice žádoucího cílového stavu (čeho chceme dosáhnout), kvalitativních či kvantitativních indikátorů k jejich dosažení, které budou v průběhu naplňování koncepce sledovány, popř. obecně přínosy a dopady naplnění cílů atd.
- Za ne zcela žádoucí cíl je nutné označit např. cíl “2.3 Orientovat výuku na základních školách do souladu s požadavky trhu práce, tedy s důrazem na technické a přírodovědné vzdělávání s odpovídající jazykovou vybaveností”, neboť neodpovídá současným poznatkům spjatým s reflexí fenoménů digitalizace a automatizace a potřeb ekonomiky (a společnosti) budoucnosti, popř. cílů národní Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+. Tedy důraz na rozvoji komplexních znalostí a dovedností spojujících přírodovědný i humanitní a společenskovední základ, které umožňují průběžnou specializaci na vyšších stupních vzdělávání, popř. po celý profesní život. Tj. podmiňovat výuku na základních školách potřeby současného trhu práce lze označit minimálně za zcela neodpovědné (minimálně polovina prvňáčků nastoupí na trh práce až téměř za 20 let, druhá polovina za více než 10).⁴
- V případě Tematické oblasti “5. Řízení a správa města v oblasti školství” a cíle “Vytvářet podpůrné materiálně-technické, správní a zřizovatelské prostředí pro kvalitativní, inovativní a efektivní rozvoj škol a školských zařízení na území města Zlína a v jeho zázemí” absentuje snaha zřizovatele o strategické vedení ředitelů v rámci řízení jejich škol s důrazem na pedagogický leadership směřovaný ke zkvalitňování výuky a učení žáků. Rovněž jsou cíl a opatření spojeny s omezenou snahou o snížení nepedagogické zátěže škol, jen rámcově se objevuje “snaha o snížení administrativy”, absentuje personální podpora, v omezené míře se objevuje metodická podpora (v případě legislativy) atd.

Opatření:

- Dílčí opatření - podobně jako v případě cílů - limituje jejich nejasné vymezení. Tj. nejsou podrobně popsány jejich náklady, přínosy a dopady realizace daného opatření. Nevíme přesně

⁴ S touto kritickou reflexí je spojeno i opatření “4.1.2 Usilovat o zachování rozsahu nabídky a zvyšování kvality středoškolského vzdělávání na území města Zlína a jejího přizpůsobení potřebám a trhu práce”. Samozřejmě, že je žádoucí prohlubovat spolupráci škol a zaměstnavatelů, např. v rámci s možností získání průběžné kvalifikace již během studia. Z pohledu cílů a opatření vzdělávací politiky je však zcela zásadní vyhnout se předčasné specializaci z pohledu volby velmi úzce specializovaného oboru středního vzdělávání.

čeho, resp. koho se opatření týkají (cílové skupiny, dotčené subjekty, osoby), kdo za realizaci nese odpovědnost atd.

- **Zcela absentuje jejich rozpracování na úroveň konkrétních aktivit.** Tj. nevíme, jako budou kroky v naplňování opatření, kdo je má realizovat, koho se dotýkají, jaké jsou zdroje financování, jaký je harmonogram (fáze, kroky) či časový rámeček jejich realizace.

Implementační část:

- **V dokumentu zcela absentuje část popisující jeho implementaci.** Tj. není popsán způsob realizace strategie. Není popsán systém řízení implementace včetně implementační struktury a opět přehled plánovaných aktivit a jejich časový harmonogram. Není zohledněn – alespoň rámcový - rozpočet (popř. aspoň přehled možných zdrojů kromě obecně zmíněného OP JAK) implementace strategie (tj. realizace cílů, opatření, aktivit). Rovněž není popsán systém monitorování i hodnocení strategie a systém řízení rizik.